

European Union Network for the
Implementation and Enforcement
of Environmental Law

Prügilad ja ringmajandus 2018-2020

Taustaks

Ringmajanduse pakett, mis võeti vastu Euroopa Komisjoni poolt 2. detsembril 2015 ning kiideti heaks Keskkonnakomisjoni poolt 24. jaanuaril 2017, on oluliseks mõjutajaks toetamaks üleminekut kasvavale ringmajandusele EL-is.

Ringmajanduse tegevuskava täiendab käesolevat ettepanekut, määrates meetmed ringmajanduses „ringi sulgemiseks“. Komisjoni strateegia hõlmab järgmist:

- täiendatud ettepanekuid jäätmete ja tööstuse sümbioosi võimaldamiseks, selgitamaks nõudeid kõrvalsaadusteks määratlemisel, et luua EL-is ühtsed mängureeglid;
- võimalust ringlussevõetud materjalide puhul määratleda need mitte-jäätmeteks, kui need vastavad üldistele tingimustele, mis on üle kogu EL-i samad (jäätmete lakkamine).

Juhtumite puhul, kus jäätmete lakkamise (ing.k End of Waste, EoW) kriteeriume ei ole EL-i tasandil määratud (jäätmete raamdirektiivi artikkel 6 (4)), võivad liikmesriigid riiklikul tasemel otsustada, kas teatud liiki jäätmed lakkavad olemast jäätmed ringlussevõetud materjalide liikide või üksikjuhtumite põhisel.

EL-i ja/või liikmesriikide regulatsioonide puudumine on viinud kriitiliste probleemideni lubade andmise protsessis ja viinud ühtsuse puudumisele, mistõttu on vaja luua selge lubade andmise protsess ja kindel järelevalve süsteem.

Euroopa Komisjon on rõhutanud liikmesriikide tõendamise/järelevalve süsteemide olulist rolli kontrollimaks direktiivi nõuetele vastavust.

Lühikokkuvõte

Käesolevas projektis pööratakse tähelepanu peamiselt tootmisprotsesside jääkidele keskendudes neid puudutavatele BREF-idele (PVT-dokumentidele). Lähemalt uuritakse jäätmete lakkamise ja ökoinnovatsiooni vahelist seost, mis hõlmab jäätmetest uute käitluste/tööstuste tulemusena sekundaarsete materjalide/toodete tootmist ning uuritakse jäätme lakkamise tingimuste ja REACH-i ning riikidevaheliste jäätmevedude õigusaktide seoseid.

SIHTRÜHM

- Järelevalveasutused
- Loaandjad
- Jäätmekäitlejad
- Koordinaatorid (valdkonnajuhid)
- Tehnilised tugijorganisatsioonid

EL SEADUSANDLUS

- Jäätmete raamdirektiiv
- Prügila direktiiv
- REACH määrus
- Tööstusheite direktiiv

AVALDAMISE AEG

Märts 2018

European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law

Silmas pidades jäätmehierarhia alumist astet ehk prügilasse ladestamist, siis liikmesriikides ei ole vahetevahel täidetud nõuet eeltöödelda jäätmeid enne nende prügilasse ladestamist, nagu selgus 2017. a prügilate projekti tulemustest. Võib olla oluline paika panna ühtsed kriteeriumid, et hinnata millistel juhtudel on eeltöötlemine vajalik, selleks, et täita prügila direktiivis seatud keskkonnakaitselisi eesmärke (lubade andmise etapp). Prügilasse ladestatavate jäätmete töötlusviisi peab vastama töötlemise mõistele. Järelevalve etapis tähendab see „kolme punkti testi“, mis määrab põhimõtted kuidas hinnata valitud jäätmete töötlusviisi efektiivsust; see kehtib nii olme- kui ka tööstusjäätmete puhul. Mis puudutab tööstusjäätmete töötlemist, siis peab erilist tähelepanu pöörama jäätmete segamisele, mis on sagedane käitlusviis, kuid mis peab olema kooskõlas prügila direktiivi artikkel 5-ga ehk „jäätmete lahjendamise keeluga“.

Täiendavalt liikmesriigid toetavad kogemuste ja teadmiste jagamist praktikas läbi ühiste prügilate inspekteerimiste. Kvalifitseeritud väljaõppe järele on pidev vajadus, seega luuakse projekti kestel vastav väljaõppe programm.

Oodatav tulemus

Kokkuvõtteks on projekti eesmärgiks arendada 3-aastase perioodi jooksul järgmiseid valdkondi:

- Jäätmete lakkamine: uurida liikmesriikides jäätmete raamdirektiivi 2008/98/EÜ artikkel 6 rakendamist nii lubade andmisel kui ka järelevalves, eriti üksikjuhtumite põhistel otsustel; uurida seoseid ökoinnovatsiooni, REACH-i ja riikidevahelise jäätmeveo õigusaktide vahel; identifitseerida peamised jäätmeliigid, millele on viidatud BREF-ides ning mis pärinevad erinevatest tekkevaldkondadest ja mida saab taaskasutada vastavalt liikmesriikide õigusaktidele.
- Kõrvalsaadused: uurida liikmesriikide jäätmete raamdirektiivi 2008/98/EÜ artikkel 5 rakendamist nii lubade andmise kui ka järelevalve seisukohast ning arutada liikmesriikide juhiste või protseduuride üle, et hinnata kas kõrvalsaaduse määratlus on vastavuses jäätmete raamdirektiivi mõistega.
- Väljaõppe programmi arendamine järelevalve läbiviimiseks prügilates ja jäätmekäitlejate juures „ühisinspekteerimise“ tähenduses, proovivõtmine ja juhtumite tutvustamine; küsimustiku ja juhendi kasutamine ühiste kontrollide läbiviimiseks (loodud varasematel aastatel).
- Jäätmete eeltöötlus (olmest ja tööstusest) enne ladestamist; 2017. a projekti lõppraporti täiendamine, lisades parimad eeltöötamise praktikad enne jäätmete ladestamist ning olulisemate juhiste lisamine lubade väljastamisel ja järelevalve teostamisel. Toetamaks Euroopa Komisjoni prügiladirektiivi rakendamist, defineeritakse eeltöötamise kriteeriumid ja vajadus.
- Koostöö (ja üksteise abistamine) IMPEL-i liikmesriikide vahel toetamaks ühtset õiguslikku raamistikku ja selle jõustamist.
- IMPEL-i liikmesriikide seadusloojatele tagasiside andmine erinevatest lähenemistest ja praktikatest (ja nende efektiivsusest) lubade väljastamisel ja järelevalve teostamisel teemadel, mida käesolev projekt käsitleb.
- Saavutatud järelevalve tulemuste ja juhiste/küsimustike levitamine liikmesriikides projekti esindaja poolt ning tagasiside küsimine.

LINGID

- IMPEL
- IMPEL prügilate ja ringmajanduse projekt
- IMPEL prügilate kontrollimise juhised (2016)
- EL Komisjon: jäätmete lakkamise ja ringmajanduse tegevuskava

MÄRKSONAD

- Prügila
- Jäätmete lakkamine
- Kõrvalsaadus
- Jäätmete eeltöötlus
- Ühisinspekteerimine